

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 2. septembra 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Aproximácia právnych predpisov –
Platobné služby na vnútornom trhu – Smernica 2007/64/ES – Články 58 a 60 –
Používateľ platobných služieb – Oznámenie neautorizovaných platobných transakcií –
Zodpovednosť poskytovateľa platobných služieb za tieto transakcie – Žaloba o náhradu škody
podaná ručiteľom používateľa platobných služieb“

Vo veci C-337/20,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) zo 16. júla 2020 a doručený Súdnemu dvoru 23. júla 2020, ktorý súvisí s konaním:

DM,

LR

proti

Caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM) – Alpes-Provence,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras (spravodajca), sudcovia a N. Piçarra, D. Šváby,
S. Rodin a K. Jürimäe,

generálny advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- francúzska vláda, v zastúpení: N. Vincent a E. de Moustier, splnomocnené zástupkyne,
- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, J. Vláčil a J. Očková, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: francúzština.

– talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, a F. Meloncelli, avvocato dello Stato,

– Európska komisia, v zastúpení: H. Tserepa-Lacombe a T. Scharf, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 8. júla 2021,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 58 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES (Ú. v. EÚ L 319, 2007, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi na jednej strane DM, konateľom spoločnosti Groupe centrale automobiles (ďalej len „spoločnosť GCA“), a LR, solidárnym ručiteľom tejto spoločnosti, a na druhej strane caisse régionale de Crédit agricole mutuel d’Alpes-Provence (ďalej len „CRCAM“) týkajúceho sa založenia všeobecnej zmluvnej zodpovednosti tejto poslednej uvedenej spoločnosti za nesplnenie jej povinnosti obozretnosti.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 V odôvodnení 1 smernice 2007/64 sa uvádzalo:

„Pre zriadenie vnútorného trhu je nevyhnutné odstrániť v [Európskej únii] všetky vnútorné hranice, aby sa umožnil voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu. Preto je dôležité riadne fungovanie jednotného trhu platobných služieb. V súčasnosti však nedostatok harmonizácie v tejto oblasti bráni fungovaniu tohto trhu.“

- 4 Podľa odôvodnenia 4 tejto smernice:

„Je preto dôležité, aby sa na úrovni [Únie], vytvoril moderný a súdržný právny rámec pre platobné služby bez ohľadu na to, či sú tieto služby kompatibilné so systémom vychádzajúcim z iniciatívy finančného sektora pre jednotnú oblasť platieb v eurách, pričom tento právny rámec musí byť neutrálny, pokiaľ ide o zabezpečenie rovnakých podmienok pre všetky platobné systémy, aby sa zachovala možnosť voľby spotrebiteľa, čo by v porovnaní so súčasnými vnútroštátnymi systémami znamenalo podstatný krok vpred, pokiaľ ide o náklady spotrebiteľov, bezpečnosť a účinnosť.“

- 5 Odôvodnenie 31 uvedenej smernice znelo:

„S cieľom znížiť riziko a dôsledky neautorizovaných alebo nesprávne vykonaných platobných transakcií by mal užívateľ platobných služieb čo najskôr informovať poskytovateľa platobných služieb o každom spore, ktorý sa týka údajne neautorizovaných alebo nesprávne vykonaných

platobných transakcií za predpokladu, že poskytovateľ platobných služieb splnil svoje informačné povinnosti podľa tejto smernice. Ak užívateľ platobných služieb dodrží lehotu pre toto oznámenie, mal by byť schopný uplatniť tieto nároky v rámci premlčacích dôb stanovených podľa vnútroštátneho práva. Táto smernica by nemala mať vplyv na iné nároky medzi užívateľmi platobných služieb a poskytovateľmi platobných služieb.“

6 Odôvodnenie 47 tej istej smernice stanovovalo:

„Poskytovateľ platobných služieb platiteľa by mal prijať zodpovednosť za správne vykonanie platby vrátane najmä plnej sumy platobnej transakcie a lehotu jej vykonania a plnú zodpovednosť za každé pochybenie iných strán v platobnom reťazci až po účet príjemcu. V dôsledku uvedenej zodpovednosti by mal poskytovateľ platobných služieb platiteľa v prípade, že sa plná suma nepripíše na účet poskytovateľa platobných služieb príjemcu, platobnú transakciu opraviť alebo bez zbytočného odkladu refundovať príslušnú sumu tejto transakcie platiteľovi bez toho, aby boli dotknuté prípadné ďalšie nároky v súlade s vnútroštátnym právom. Táto smernica by sa mala týkať iba zmluvných povinností a záväzkov [zodpovednosti – *neoficiálny preklad*] medzi užívateľom platobných služieb a jeho poskytovateľom platobných služieb. ...“

7 V zmysle článku 1 ods. 2 smernice 2007/64:

„Táto smernica taktiež ustanovuje pravidlá týkajúce sa transparentnosti podmienok a požiadaviek na poskytovanie informácií v súvislosti s platobnými službami a zodpovedajúcich práv a povinností užívateľov platobných služieb a poskytovateľov platobných služieb v súvislosti s poskytovaním platobných služieb v rámci riadneho zamestnania alebo obchodnej činnosti.“

8 Článok 2 tejto smernice znel takto:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na platobné služby poskytované v rámci [Únie]. Ustanovenia hláv III a IV sa však s výnimkou článku 73 uplatňujú iba vtedy, ak má ako poskytovateľ platobných služieb platiteľa, tak aj poskytovateľ platobných služieb príjemcu alebo samotný poskytovateľ platobných služieb v platobnej transakcii sídlo v [Únii].

2. Ustanovenia hláv III a IV sa vzťahujú na platobné služby vykonané v eurách alebo v mene členského štátu mimo eurozóny.

3. Členské štáty nemusia uplatňovať všetky alebo časť ustanovení tejto smernice na inštitúcie, ktoré sú uvedené v článku 2 smernice [Európskeho parlamentu a Rady] 2006/48/ES [zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (Ú. v. EÚ L 177, 2006, s. 1)] s výnimkou tých, ktoré sú uvedené v prvej a druhej zarážke uvedeného článku.“

9 Článok 4 uvedenej smernice stanovoval:

„Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

...

7. ‚platiteľom‘ je fyzická, alebo právnická osoba, ktorá je majiteľom platobného účtu a ktorá povoľuje platobný príkaz z tohto platobného účtu, alebo v prípade, že taký účet neexistuje, fyzická alebo právnická osoba, ktorá dáva platobný príkaz;

8. ‚príjemcom‘ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá je určeným príjemcom finančných prostriedkov, ktoré sú predmetom platobnej transakcie;

...

10. ‚užívateľom platobných služieb‘ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá využíva platobné služby ako platiteľ alebo príjemca alebo aj ako príjemca, aj ako platiteľ;

...“

10 Článok 51 ods. 1 tej istej smernice stanovoval:

„Ak užívateľ platobných služieb nie je spotrebiteľom, strany sa môžu dohodnúť, že článok 52 ods. 1, článok 54 ods. 3 a články 59, 61, 62, 63, 66 a 75 sa neuplatňujú v plnom rozsahu alebo čiastočne. Strany si môžu tiež dohodnúť inú lehotu, ako je lehota ustanovená v článku 58.“

11 Podľa článku 58 smernice 2007/64:

„Užívateľ platobných služieb má nárok na nápravu zo strany poskytovateľa platobných služieb len vtedy, ak svojho poskytovateľa platobných služieb bez zbytočného odkladu, a najneskôr do 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu, informuje o tom, že zistil neautorizované alebo nesprávne vykonané platobné transakcie, na základe ktorých mu vzniká nárok na nápravu, vrátane transakcií podľa článku 75, pokiaľ poskytovateľ platobných služieb prípadne neposkytol alebo nesprístupnil informácie o takejto platobnej transakcii v súlade s hlavou III.“

12 Článok 59 ods. 1 tejto smernice stanovoval:

„Členské štáty vyžadujú, aby v prípade, keď užívateľ platobných služieb popiera, že vykonanú platobnú transakciu autorizoval, alebo tvrdí, že platobná transakcia nebola správne vykonaná, je na jeho poskytovateľovi platobných služieb, aby dokázal, že platobná transakcia bola autentifikovaná, riadne zaznamenaná, zaúčtovaná a že na ňu nemala vplyv nijaká technická porucha ani iný nedostatok.

...“

13 Článok 60 uvedenej smernice znel:

„1. Členské štáty zabezpečia bez toho, aby bol dotknutý článok 58, aby v prípade neautorizovanej platobnej transakcie poskytovateľ platobných služieb platiteľa okamžite platiteľovi vrátil sumu neautorizovanej platobnej transakcie a ak je to možné, docielil stav na platobnom účte, ktorý by zodpovedal stavu, keby sa neautorizovaná platobná transakcia vôbec nevykonala.

2. Ďalšia finančná náhrada sa môže stanoviť podľa rozhodného práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah medzi platiteľom a jeho poskytovateľom platobných služieb.“

14 V článku 75 ods. 1 prvom a druhom pododseku tej istej smernice sa uvádzalo:

„Ak platobný príkaz iniciuje platiteľ, jeho poskytovateľ platobných služieb je bez toho, aby bol dotknutý článok 58, článok 74 ods. 2 a 3 a článok 78, voči nemu zodpovedný za správne vykonanie platobnej transakcie, pokiaľ nemôže platiteľovi a prípadne poskytovateľovi platobných služieb príjemcu dokázať, že poskytovateľovi platobných služieb príjemcu bola doručená suma platobnej transakcie v súlade s článkom 69 ods. 1, pričom v takom prípade je za správne vykonanie platobnej transakcie zodpovedný voči príjemcovi poskytovateľ platobných služieb príjemcu.

Ak poskytovateľ platobných služieb platiteľa nesie zodpovednosť podľa prvého pododseku, bez zbytočného odkladu vráti platiteľovi sumu nevykonanej alebo chybnnej platobnej transakcie a ak je to možné, docieli stav na platobnom účte, ktorý by zodpovedal stavu, ako keby sa chybná platobná transakcia vôbec nevykonala.“

15 Podľa článku 86 ods. 1 smernice 2007/64:

„Bez toho, aby bol dotknutý článok 30 ods. 2, článok 33, článok 34 ods. 2, článok 45 ods. 6, článok 47 ods. 3, článok 48 ods. 3, článok 51 ods. 2, článok 52 ods. 3, článok 53 ods. 2, článok 61 ods. 3 a články 72 a 88, nesmú členské štáty, pokiaľ táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, zachovávať ani zavádzať iné ustanovenia, ako sú stanovené v tejto smernici.“

16 Smernica 2007/64 bola nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES (Ú. v. EÚ L 337, 2015, s. 35).

17 Článok 71 ods. 1, článok 73 ods. 1, článok 89 ods. 1 a článok 107 ods. 1 smernice 2015/2366 zodpovedajú v uvedenom poradí v podstate článku 58, článku 60 ods. 1, článku 75 ods. 1 prvému a druhému pododseku a článku 86 ods. 1 smernice 2007/64.

Francúzske právo

18 Článok L. 133-18 code monétaire et financier (Menový a finančný zákonník) v znení vyplývajúcom z ordonnance no 2009-866, du 15 juillet 2009, relative aux conditions régissant la fourniture de services de paiement et portant création des établissements de paiement [nariadenie č. 2009-866 z 15. júla 2009 o podmienkach upravujúcich poskytovanie platobných služieb a o zriaďovaní platobných inštitúcií (JORF zo 16. júla 2009, text č. 13)] (ďalej len „Menový a finančný zákonník“) stanovuje:

„V prípade neautorizovanej platobnej transakcie, ktorú používateľ oznámil za podmienok stanovených v článku L. 133-24, poskytovateľ platobných služieb bezodkladne vráti platiteľovi sumu neautorizovanej platobnej transakcie a ak je to možné, docieli stav na platobnom účte, z ktorého sa finančné prostriedky odpísali, ktorý by zodpovedal stavu, ako keby sa neautorizovaná platobná transakcia vôbec nevykonala.“

Platiteľ a jeho poskytovateľ platobných služieb sa môžu zmluvne dohodnúť na ďalšej finančnej náhrade.“

19 Článok L. 133-24 Menového a finančného zákonníka znie:

„Používateľ platobných služieb je povinný bezodkladne a najneskôr v prekluzívnej lehote trinástich mesiacov odo dňa odpísania finančných prostriedkov z účtu, oznámiť svojmu poskytovateľovi platobných služieb neautorizovanú alebo nesprávne vykonanú platobnú transakciu; to neplatí v prípade, že poskytovateľ platobných služieb mu neposkytol alebo nesprístupnil informácie o tejto platobnej transakcii v súlade s kapitolou IV hlavy 1 knihy III.“

S výnimkou prípadov, keď je používateľom fyzická osoba konajúca mimo rámca svojej podnikateľskej činnosti alebo mimo rámca samostatnej zárobkovej činnosti, sa strany môžu rozhodnúť, že sa od ustanovení tohto článku odchýlia.“

- 20 Podľa článku 1147 code civil (Občiansky zákonník) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „Občiansky zákonník“):

„Dlžníkovi sa v náležitých prípadoch uloží povinnosť nahradiť škodu buď z dôvodu nesplnenia záväzku, alebo z dôvodu omeškania s jeho splnením, ak nepreukáže, že nesplnenie bolo spôsobené cudzím zavinením, ktoré mu nemožno pripísať, a súčasne, nekoná v zlej viere.“

- 21 Článok 2313 Občianskeho zákonníka stanovuje:

„Ručiteľ môže voči veriteľovi uplatniť všetky námietky, ktoré prináležia hlavnému dlžníkovi a ktoré sú nerozlučne späté s dlhom.

Nemôže však uplatniť námietky, ktoré sú vo vzťahu k dlžníkovi čisto osobné.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 22 Dňa 22. decembra 2008 CRCAM schválila spoločnosti GCA poskytnutie úveru k bežnému účtu, ktorý bol zabezpečený solidárnym ručením zo strany LR.
- 23 CRCAM po tom, ako tento úver zrušila, podala žalobu na zaplatenie proti LR ako ručiteľovi. LR tvrdil, že banka tým, že bez autorizácie zo strany spoločnosti GCA vykonala prevody v prospech tretích osôb, sa dopustila pochybenia a že výška týchto prevodov sa má odpočítavať od súm, ktoré od neho banka vymáha.
- 24 S odvolaním sa na článok L. 133-24 Menového a finančného zákonníka, Cour d'appel d'Aix-en-Provence (Odvolací súd Aix-en-Provence, Francúzsko) usúdil, že námietky LR sú neprípustné, lebo nedodrжал lehotu 13 mesiacov stanovenú na tento účel v tomto ustanovení, a že došlo k preklúzii práva na ich uplatnenie.
- 25 V kasačnom opravnom prostriedku podanom na Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) LR uvádza, že podľa článku L. 133-24 Menového a finančného zákonníka nemôže napadnúť uvedené prevody, pretože nedodrжал lehotu 13 mesiacov stanovenú v tejto súvislosti.
- 26 Tvrdí však, že okamžité vrátenie neautorizovaných platobných transakcií oznámených používateľom platobnej služby banke, ktoré je stanovené v článku L. 133-18 Menového a finančného zákonníka, nebráni tomu, aby bola vyvodená všeobecná zodpovednosť banky v prípade, že poruší svoju povinnosť obozretnosti.
- 27 Podľa neho však predmetné prevody, ktoré uskutočnila CRCAM bez autorizácie spoločnosti GCA, zakladá porušenie zmluvy, ktoré musí byť napravené na základe článku 1147 Občianskeho zákonníka, pričom námietka, ktorú uplatňuje, sa netýka osobne tejto spoločnosti, ale priamo aj jeho.
- 28 LR sa domnieva, že Cour d'appel d'Aix-en-Provence (Odvolací súd Aix-en-Provence) porušil najmä článok 1147 Občianskeho zákonníka, keď rozhodol, že námietky proti sumám, ktoré sú predmetom prevodov vo veci samej, sú z dôvodu preklúzie neprípustné, pretože fungovanie účtu dotknutého vo veci samej sa riadi ustanoveniami Menového a finančného zákonníka.

29 Za týchto okolností sa Cour de cassation (Kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 58 smernice 2007/64... vykladať v tom zmysle, že pre neautorizované alebo nesprávne vykonané platobné transakcie zavádza režim zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb, ktorý vylučuje podanie akejkoľvek žaloby na určenie občianskoprávnej zodpovednosti podľa všeobecných právnych predpisov, ktorá je z dôvodu rovnakých skutkových okolností založená na tom, že tento poskytovateľ nesplnil povinnosti, ktoré mu ukladá vnútroštátne právo, osobitne v prípade, keď používateľ platobných služieb neinformoval poskytovateľa platobných služieb v lehote 13 mesiacov od odpísania finančných prostriedkov z účtu, že platobná transakcia bola neautorizovaná alebo nesprávne vykonaná?
2. V prípade kladnej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku, bráni ten istý článok tomu, aby sa na účely sponchybnenia výšky zaručeného dlhu ručiteľ používateľa platobných služieb dovoľával – z dôvodu tých istých skutkových okolností – občianskoprávnej zodpovednosti podľa všeobecných právnych predpisov, ktorú má poskytovateľ platobných služieb, ktorý je oprávneným z ručenia?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 30 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú článok 58 a článok 60 ods. 1 smernice 2007/64 vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby používateľ platobných služieb mohol založiť zodpovednosť poskytovateľa týchto služieb na základe iného režimu zodpovednosti, než je režim stanovený týmito ustanoveniami, ak si tento používateľ nesplnil svoju oznamovaciu povinnosť stanovenú v uvedenom článku 58.
- 31 Podľa ustálenej judikatúry treba na účely výkladu ustanovenia práva Únie zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou. Aj história vzniku ustanovenia práva Únie môže poskytnúť relevantné prvky pre jeho výklad (rozsudok z 24. marca 2021, MCP, C-603/20 PPU, EU:C:2021:231, bod 37 a citovaná judikatúra).
- 32 V prvom rade, pokiaľ ide na jednej strane o znenie odseku 1 článku 60 smernice 2007/64 s názvom „Zodpovednosť poskytovateľa platobných služieb za neautorizované platobné transakcie“, treba konštatovať, že stanovuje, že členské štáty zabezpečia bez toho, aby bol dotknutý článok 58 tejto smernice, aby v prípade neautorizovanej platobnej transakcie poskytovateľ platobných služieb platiteľa okamžite platiteľovi vrátil sumu tejto transakcie a ak je to možné, docielil stav na platobnom účte, ktorý by zodpovedal stavu, keby sa neautorizovaná platobná transakcia vôbec nevykonala.
- 33 Na druhej strane článok 58 uvedenej smernice, na ktorý sa odkazuje v článku 60 ods. 1 tejto smernice, ukladá používateľovi platobných služieb všeobecnú oznamovaciu povinnosť týkajúcu sa akejkoľvek nepovolenej alebo nesprávne vykonanej transakcie. Náprava takejto transakcie je teda možná len vtedy, ak ju používateľ oznámi svojmu poskytovateľovi platobných služieb najneskôr do trinástich mesiacov od príslušného dátumu odpísania z účtu.

- 34 Z odkazu uvedeného v článku 60 ods. 1 smernice 2007/64 na jej článok 58, ako aj z odôvodnenia 31 uvedenej smernice vyplýva, že režim zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb v prípade neautorizovanej platby je podmienený tým, že používateľ týchto služieb oznámi všetky neautorizované transakcie danému poskytovateľovi.
- 35 V tejto súvislosti výraz „bez toho, aby bol dotknutý článok 58“ uvedený v článku 60 ods. 1 smernice 2007/64 znamená, ako uviedol generálny advokát v bode 40 svojich návrhov, že nesmie dôjsť k porušeniu článku 58 tejto smernice, čo znamená, že k vzniku zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb v prípade neautorizovanej transakcie nemôže dôjsť po uplynutí lehoty stanovenej v tomto článku 58.
- 36 Z toho vyplýva, že používateľ, ktorý neoznámil svojmu poskytovateľovi platobných služieb neautorizovanú transakciu v lehote trinástich mesiacov od jej odpísania z účtu, nemôže uplatňovať zodpovednosť tohto poskytovateľa, a to ani na základe všeobecného práva, a teda nemôže získať vrátenie tejto neautorizovanej transakcie.
- 37 Po druhé kontextuálny výklad článku 60 ods. 1 smernice 2007/64 potvrdzuje doslovný výklad tohto ustanovenia.
- 38 Po prvé články 58 a 60 tejto smernice sú súčasťou kapitoly II s názvom „Autorizácia platobných transakcií“ hlavy IV, nazvanej „Práva a povinnosti týkajúce sa poskytovania a používania platobných služieb“, ktorá obsahuje päť kapitol, pričom postup oznamovania v maximálnej lehote trinástich mesiacov sa uplatňuje tak na neautorizované transakcie uvedené v článku 60 uvedenej smernice, ako aj v prípade nevykonaných alebo chybné vykonaných transakcií uvedených v článku 75 tej istej smernice.
- 39 V rámci štruktúry tohto režimu zodpovednosti je povinnosť používateľa platobných služieb oznámiť akúkoľvek neautorizovanú transakciu podmienkou, aby sa uvedený režim mohol uplatniť v prospech používateľa, označeného tiež za „platiteľa“ v niektorých ustanoveniach smernice 2007/64.
- 40 Ďalej článok 59 tejto smernice, ktorý je súčasťou režimu zodpovednosti z dôvodu neautorizovaných transakcií, stanovuje mechanizmus dôkazného bremena v prospech používateľa platobných služieb. Dôkazné bremeno v podstate znáša poskytovateľ platobných služieb, ktorý musí preukázať, že transakcia bola autentifikovaná, riadne zaznamenaná a zaúčtovaná. V praxi režim dokazovania stanovený týmto článkom 59 vedie, pokiaľ bolo oznámenie podľa článku 58 uvedenej smernice vykonané v lehote, ktorá je v ňom stanovená, k tomu, že poskytovateľovi platobných služieb sa ukladá povinnosť okamžite vrátiť sumu neautorizovanej platobnej transakcie v súlade s článkom 60 ods. 1 tejto smernice.
- 41 Treba však uviesť, že v článku 86 smernice 2007/64 s názvom „Úplná harmonizácia“ sa stanovuje, že „[bez toho, aby boli dotknuté viaceré ustanovenia uvedenej smernice, ktoré vymenúva] nesmú členské štáty, pokiaľ táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, zachovávať ani zavádzať iné ustanovenia, ako sú stanovené v tejto smernici“. Ani jeden z článkov 58, 59 a 60 tejto smernice nepatrí medzi ustanovenia, pri ktorých článok 86 priznáva členským štátom mieru voľnej úvahy pri ich vykonávaní.

- 42 Z toho vyplýva, že režim zodpovednosti poskytovateľov platobných služieb stanovený v článku 60 ods. 1 smernice 2007/64, ako aj v článkoch 58 a 59 tejto smernice bol predmetom úplnej harmonizácie, takže členské štáty nemôžu zachovať režim paralelnej zodpovednosti na základe tej istej skutočnosti spôsobujúcej vznik zodpovednosti.
- 43 Po tretie teleologický výklad článku 58 a článku 60 ods. 1 smernice 2007/64 potvrdzuje doslovný a kontextuálny výklad týchto ustanovení.
- 44 Ako uviedol generálny advokát v bode 58 svojich návrhov, najmä z odôvodnení 1 a 4 tejto smernice vyplýva, že normotvorca Únie sa snažil vytvoriť jednotný trh platobných služieb nahradením 27 existujúcich vnútroštátnych systémov, ktorých koexistencia bola zdrojom nejasností a nedostatku právnej istoty, harmonizovaným právnym rámcom, ktorý definuje práva a povinnosti používateľov a poskytovateľov platobných služieb.
- 45 Harmonizovaný režim zodpovednosti za neautorizované alebo nesprávne vykonané transakcie zavedený smernicou 2007/64 teda môže byť nahradený alternatívnym režimom zodpovednosti ustanoveným vnútroštátnym právom na základe rovnakých skutočností a rovnakých dôvodov, len pokiaľ tým nie je dotknutý harmonizovaný systém a nie sú ohrozené ciele a potrebný účinok tejto smernice.
- 46 Z toho vyplýva, že režim súbežnej zodpovednosti, ktorý by umožnil používateľovi platobných služieb uplatniť zodpovednosť poskytovateľa platobných služieb za príslušnú neautorizovanú transakciu po uplynutí lehoty 13 mesiacov a bez toho, aby oznámil príslušnú neautorizovanú transakciu, by bol nezlučiteľný so smernicou 2007/64.
- 47 Po štvrté vývoj smernice 2007/64 potvrdzuje výklad, ktorý vyplýva z doslovného, kontextuálneho a teleologického výkladu článku 60 ods. 1 tejto smernice.
- 48 Ako uviedol generálny advokát v bodoch 44 až 46 svojich návrhov, v priebehu legislatívneho procesu, ktorý viedol k prijatiu smernice 2007/64, sa rýchlo ukázalo, že zavedenie jednotnej lehoty na oznámenie neautorizovaných alebo nesprávne vykonaných transakcií používateľom platobných služieb bolo nevyhnutné na zabezpečenie právnej istoty používateľa týchto služieb a ich poskytovateľa.
- 49 V tejto súvislosti predsedníctvo Rady Európskej únie vo svojich návrhoch z 15. júna 2006 (8623/06 ADD), ako aj Európsky parlament, najmä vo svojej správe z 20. decembra 2006 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o platobných službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení smerníc 97/1/ES, 2000/12/ES a 2002/65/ES [KOM(2005) 603 – C6-0411/2005 – 2005/0245(COD)] a Hospodársky a sociálny výbor vo svojom stanovisku z 23. decembra 2006 na tému „Presadzovanie lisabonského programu Spoločenstva – Návrh smernic[e] [E]urópskeho [p]arlamentu a Rady o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2000/12/ES a 2002/65/ES“ [KOM(2005) 603 v konečnom znení], zdôraznili potrebu zabezpečiť takúto právnu istotu a na tento účel stanoviť, že po uplynutí lehoty na oznámenie zo strany používateľa platobných služieb sa platobná transakcia stáva konečnou.

- 50 Normotvorca Únie sa preto rozhodol zahrnúť povinnosť oznámiť neautorizované alebo nesprávne vykonané transakcie do iného ustanovenia, v tomto prípade článku 58 smernice 2007/64, ktorý stanovuje maximálnu lehotu trinástich mesiacov, a stanoviť v ustanovení o zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb, konkrétne v článku 60 tejto smernice, výslovný odkaz na uvedenú povinnosť.
- 51 Týmto spôsobom normotvorca Únie čo najpresnejšie stanovil súvislosť medzi zodpovednosťou poskytovateľa platobných služieb a dodržaním maximálnej lehoty trinástich mesiacov zo strany používateľa týchto služieb na oznámenie akejkoľvek neautorizovanej transakcie, aby mohol z tohto dôvodu vyvodiť zodpovednosť tohto poskytovateľa. Týmto sa tiež jednoznačne rozhodol neumožniť tomuto používateľovi podať žalobu o zodpovednosť uvedeného poskytovateľa služieb v prípade neautorizovanej transakcie po uplynutí tejto lehoty.
- 52 Z vyššie uvedeného vyplýva, že na prvú otázku treba odpovedať tak, že článok 58 a článok 60 ods. 1 smernice 2007/64 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby používateľ platobných služieb mohol založiť zodpovednosť poskytovateľa týchto služieb na základe iného režimu zodpovednosti, než je režim stanovený týmito ustanoveniami, ak si tento používateľ nespĺnil svoju oznamovaciu povinnosť stanovenú v uvedenom článku 58.

O druhej otázke

- 53 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa v prípade kladnej odpovede na prvú otázku majú článok 58 a článok 60 ods. 1 smernice 2007/64 vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby sa ručiteľ používateľa platobných služieb dovoľával občianskoprávnej zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb, v prospech ktorého bolo ručenie dohodnuté, za porušenie povinností tohto poskytovateľa v súvislosti s neautorizovanou transakciou s cieľom spochybníť výšku zabezpečenej pohľadávky v súlade s vnútroštátnou úpravou zmluvnej zodpovednosti podľa všeobecného práva.
- 54 Na jednej strane treba uviesť, že článok 1 ods. 2 smernice 2007/64 upravuje, že táto smernica stanovuje práva a povinnosti používateľov platobných služieb a poskytovateľov týchto služieb v súvislosti s poskytovaním platobných služieb v rámci bežnej alebo podnikateľskej činnosti v súlade s odôvodnením 47 tejto smernice, podľa ktorého sa táto smernica týka len „zmluvných povinností a zodpovednosti medzi užívateľom platobných služieb a jeho poskytovateľom platobných služieb“.
- 55 Na druhej strane sa podľa článku 2 uvedená smernica uplatňuje na platobné služby poskytované v Únii, pričom hlava IV tejto smernice, ktorá obsahuje články 58 až 60 tejto smernice, sa uplatňuje len vtedy, ak sa poskytovateľ platobných služieb platiteľa, ako aj poskytovateľ platobných služieb príjemcu alebo jediný poskytovateľ platobných služieb v danej platobnej transakcii nachádzajú v Únii.
- 56 Z týchto posledných uvedených ustanovení teda vyplýva, že smernica 2007/64 sa týka vzťahov medzi používateľom platobných služieb a poskytovateľom týchto služieb, pričom žiadne ustanovenie tejto smernice neuvádza ručiteľa používateľa platobných služieb.
- 57 V tejto súvislosti bod 10 článku 4 uvedenej smernice definuje používateľa platobných služieb ako fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá využíva platobné služby ako platiteľ alebo príjemca alebo aj ako príjemca, aj ako platiteľ. Body 7 a 8 tohto článku definujú „platiteľa“ a „príjemcu“ ako fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá je majiteľom platobného účtu a ktorá povoľuje platobný príkaz

z tohto platobného účtu, alebo v prípade neexistencie platobného účtu fyzická alebo právnická osoba, ktorá dáva platobný príkaz, a na druhej strane fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá je zamýšľaným príjemcom finančných prostriedkov, ktoré sú predmetom platobnej transakcie.

- 58 Zmluva o ručení je však zmluvou odlišnou od zmluvy, ktorá zaväzuje veriteľa a dlžníka, pričom ručiteľ, ktorý je treťou osobou vo vzťahu k zmluvnému vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom, má za úlohu ručiť veriteľovi, v tomto prípade poskytovateľovi platobných služieb, za zaplatenie toho, čo mu dlžník, v tomto prípade používateľ platobných služieb, môže dlhovať v súvislosti so zaručeným záväzkom, ktorý spočíva v dlhu dlžníka voči veriteľovi.
- 59 Z tohto dôvodu ručiteľ nepatrí pod pojem „užívateľ platobných služieb“, keďže jeho úloha nie je porovnateľná s úlohou „platiteľa“ alebo „príjemcu“ v zmysle článku 4 bodov 7 a 8 smernice 2007/64.
- 60 Táto smernica tak zakladá práva a povinnosti len vo vzťahu k poskytovateľom platobných služieb a používateľom takýchto služieb a netýka sa situácie ručiteľa takýchto používateľov.
- 61 Pokiaľ ide o režim zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb stanovený v článku 60 ods. 1 smernice 2007/64, toto ustanovenie uvádza len platiteľa ako príjemcu náhrady za neautorizovanú transakciu.
- 62 Článok 58 tejto smernice ukladá v ňom stanovenú oznamovaciu povinnosť iba používateľovi platobných služieb za predpokladu, že v súlade s hlavou III uvedenej smernice poskytovateľ platobných služieb poskytol alebo sprístupnil používateľovi informácie o neautorizovanej alebo nesprávne vykonanej platobnej transakcii.
- 63 Ako v podstate zdôraznil generálny advokát v bode 86 svojich návrhov, režim zodpovednosti stanovený v článku 60 ods. 1 smernice 2007/64 spočíva v rovnováhe medzi informačnou povinnosťou poskytovateľa platobných služieb a povinnosťou oznámenia akejkoľvek neautorizovanej transakcie v rámci lehoty trinástich mesiacov, ktorú má používateľ platobných služieb a ktorá umožňuje založiť vznik objektívnej zodpovednosti tohto poskytovateľa, pričom používateľ nemusí dokazovať pochybenie alebo nedbanlivosť.
- 64 V dôsledku toho na to, aby bolo možné uplatniť zodpovednosť poskytovateľa platobných služieb za transakcie, ktoré používateľ takýchto služieb neautorizoval, nemôže ručiteľ používateľa využiť režim zodpovednosti stanovený v článku 60 ods. 1 smernice 2007/64, ale musí využiť možnosti, ktoré mu poskytuje vnútroštátne právo. Preto nemožno od ručiteľa požadovať, aby si splnil oznamovaciu povinnosť stanovenú v článku 58 tejto smernice.
- 65 Stanovisko francúzskej a českej vlády, že hrozí riziko obchádzania ustanovení smernice 2007/64, ak by povinnosť oznamovať neautorizované transakcie nebola uložená ručiteľovi používateľa platobných služieb, nemožno akceptovať.
- 66 Ako totiž vyplýva z bodov 58 až 60 tohto rozsudku, zmluva o ručení medzi poskytovateľom platobných služieb a ručiteľom nie je upravená ustanoveniami smernice 2007/64, ani ustanoveniami nijakého iného nástroja práva Únie. Takáto zmluva teda naďalej podlieha právam a povinnostiam stanoveným uplatniteľným vnútroštátnym právom.

- 67 Ako uviedol generálny advokát v bode 94 svojich návrhov, ak to stanovuje uplatniteľné vnútroštátne právo, poskytovateľ platobných služieb môže niesť následky svojej nedbanlivosti pri vykonávaní platobnej transakcie, najmä ak neoveril, či táto transakcia bola skutočne autorizovaná používateľom platobných služieb, pokiaľ takáto nedbanlivosť spôsobila ujmu tretej osobe, akou je ručiteľ.
- 68 V tejto súvislosti možnosť ručiteľa odvolávať sa na vnútroštátne právo s cieľom znížiť svoje záväzky voči veriteľovi, v prospech ktorého bolo ručenie dohodnuté, v prípade nedbanlivosti tohto veriteľa pri vykonávaní platobnej transakcie, nemá žiadny vplyv na zmluvný vzťah medzi veriteľom a dlžníkom, teda poskytovateľom platobných služieb a používateľom takýchto služieb, ktorý je upravený ustanoveniami smernice 2007/64.
- 69 Z vyššie uvedeného vyplýva, že na druhú otázku treba odpovedať tak, že článok 58 a článok 60 ods. 1 smernice 2007/64 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby sa ručiteľ používateľa platobných služieb dovoľával občianskoprávnej zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb, v prospech ktorého bolo ručenie dohodnuté, za porušenie povinností tohto poskytovateľa v súvislosti s neautorizovanou transakciou s cieľom spochybníť výšku zabezpečenej pohľadávky v súlade s vnútroštátnou úpravou zmluvnej zodpovednosti podľa všeobecného práva.

O trovách

- 70 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

- Článok 58 a článok 60 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES, sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby používateľ platobných služieb mohol založiť zodpovednosť poskytovateľa týchto služieb na základe iného režimu zodpovednosti, než je režim stanovený týmito ustanoveniami, ak si tento používateľ nesplnil svoju oznamovaciu povinnosť stanovenú v uvedenom článku 58.**
- Článok 58 a článok 60 ods. 1 smernice 2007/64 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby sa ručiteľ používateľa platobných služieb dovoľával občianskoprávnej zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb, v prospech ktorého bolo ručenie dohodnuté, za porušenie povinností tohto poskytovateľa v súvislosti s neautorizovanou transakciou s cieľom spochybníť výšku zabezpečenej pohľadávky v súlade s vnútroštátnou úpravou zmluvnej zodpovednosti podľa všeobecného práva.**

Podpisy